

Biogr. er. D

1573,48

XXV. 1.
SOLENNIA PIETATIS,

Quæ

DIs Manibus

Profapia Nobilissimi, Virtutibus

Strenuissimi, Honoribus Eminentissimi, &

undiq; Summi Viri,

DOMINI

GEORGII SIGISMVNDI

FVRERI,

AB ET IN HAIMENDORF, ETC.

Inclutæ Reip. Noribergensis Trium-

viri Senatoris, Ecclesiarum Scholarumq; Ephori

Supremi, Pupillorumq; Architutoris, &c.

In alma Altdorfina Academia,

tot tantisq; ab Eo ornata beneficiis,

libens meritoq;

præstitit

JOH. CHRISTOPHORVS WAGENSEILIVS,

ante diem XXX. Junii A. C. clb lbc LXXVII.

Biogr. erud.

D. 1573, 48

Noribergæ, Typis Christophori Gerhardi,

Vitt. Gu. Lang. —

Sächsische
Landesbibliothek
Dresden

R E C T O R
VNIVERSITATIS ALTDORFINÆ
JOHANNES SAVBERTVS,
S. THEOL. D. PROF. PRIMAR.
ET ECCLES. ANTISTES

Lectori

S. P. D.

Liquot ante menses insigne atqve etiam memorabile Senatus populiq; Norimbergensis oculis spectaculum exhibuit publicum funus VIRI Magnifici Nobilissimiq; & maximè Strenui DN. GEORGII SIGISMVNDI FVRERI, ab & in Haimendorf, Steinbühl & Himmelgart, &c. Reip. patriæ Triumviri & Proto-Scholarchæ gravitate & prudentiâ prope singulari. Cujus eqvidem funeris tanta fuit acerbitas, ut contineri nequaquam intra Nobilium propinqvorum gemitus, luctus vulnusq; tam altè adactum posset, quin palabunda latè tristitia omnes desiderio ejus, qui nunquam sibi, semper omnibus vixerat, imple-ret. Præsulum desinentes in meros ululatus voces, templa planctu lamen-tisq; horrida, scholæ pullatæ & squalidæ, civium per ora rorantes lachry-mæ vultusq; in terram dejecti, duri plorantium puerorum concentus, & horrifoni campanarum mugitus, indubitata erant magni doloris argumen-ta. Curia nobilem sui partem & ornamentum, Ecclesia summum Patronum, Musæ Deum Tutelarem, orphani Parentem, Justitia Vindicem, urbs deniq; uniuersa dulce decus & præsidium, divelli à se & abripi miserandum in mo-dum conqverebantur. Iphis Patriæ Patribus furvô syrmate involutis ca-lamitosum videbatur ac lamentabile, duris hisce temporibus tantô adjuto-re orbari & sociô, cujus egregiam operam tot annorum usus, tot mune-rum, quæ prudenter & fideliter obiit, varietas, jam pridem commendasset; quemq; in capiundis consiliis Nestorem singulariter & mirabantur & dili-gebant. Sanè quoties ex FVRERO aliquid abditum querebatur, ille thesaurus erat. Jam quanta sermonibus ejus fides? quanta auctoritas? quàm pressa & decorâ cunctatio! quid erat, quod non statim sciverit? & tamen plerunq; hesitabat. Dubi-tavit diversitate rationum, quas acri magnoq; judicio ab origine causisq; primis repetiit, discrevit, expendit. Ornabat hæc magnitudo animi, quæ nihil ad ostentationem, omnia ad conscientiam retulit, recteq; facti non ex populi sermone mercedem, sed ex facto petiit. Quæ omnia in FVRERVM nostrorum apprimè quadrantia de Aristone Ti-

to jam olim prædicavit Plinius Cæcilius Secundus. Hæc itaq; tantarum virtutum recordatio eò mentes exulcerabat acrius, quò quantum virum, quantum Senatorem amiserint, videbant luculentius. Est namq; hæc magnorum bonorum indoles, ut quantum dulcius possessa recreant, tantò crudelius amissa torqueant; rosæ instar, quæ ubi defluxit, meras relinquit spinas; solis instar, cujus quò amabilius in ortu est ostrum, eò tristior umbra est in occasu. Et verò sit sua tantorum bonorum jaçturæ vis ad exulcerandos superstitem animos; est tamen suum quoq; in memoria nostra factis FV R E R I heroicis virtutibusq; robur ad eosdem deliniendos. Vivit ille vivetq; semper, atq; etiam latius in memoria hominum & sermone versabitur, postquam ab oculis recessit. Narrabunt gloriam ejus, non marmora, non saxa, non columnæ, non statuæ, non Pyramides, non Mausolæa, non templa vel Colossi; (apage enim fragilem hanc æternitatem!) sed monumenta quovis marmore ac ære perenniora, *qua non imber edax aut aquilo impotens possit diruere, aut innumerabilis annorum series*; monumenta intelligo ingenii & literarum, quæ solæ id cum DEO parente suo commune habent, ut sepultis etiam vitam reddant & immortalitatem. O felicem beatumq; FV R E R V M, qui non tantum vivus legit scripta de se carmina, legit præconia, & posteritati suæ interfuit, sed & cujus felicitati supremus hic accedit cumulus, laudator post funera eloquentissimus; isq; Collega peramandus, VIR Nobilissimus, Amplissimus, Consultissimusq; DN. JOH. CHRISTOPHORVS WAGENSEILIVS, J. V. D. Serenissimo Celsissimoq; Principi ADOLPHO JOHANNI, Comiti Palatino Rhæni &c. &c. à Consiliis, & cura Principum Filiorum, Jurisq; Publ. & Lingg. Oriental. hac in Univeritate P. P. longè Clarissimus. Hic craftinâ diei luce datò æris campani signò, Beatissimi DN. Ephori & Proto-Scholarchæ quondam nostri merita & laudes Oratione solenni decantabit, eumq; non picturâ quadam vel statuâ, quæ agrestium sunt magistræ, sed more Romanò, gravi & erectâ virtutum commemoratione venerabitur. Perfungimini ergo & VOS, ita observantissimè, perofficiose amanterq; rogo & hortor,

Magnifici, & Strenuissimi DOMINI SENATORES ET
PATRIÆ PATRES,

Per-Illustris & Generosissime DOMINE BARO,

Magnifice DN. PRO-CANCELLARIE,

Excellentissimi Ordinum omnium DNN. PROFESSORES,

Nobilissimi ac Eruditissimi DNN. STUDIOSI,

cæteri; omnes, qui FV R E R V M vel unquam observârunt vel dilexerunt, extremò hoc pietatis munere, frequentiq; concursu & benevolâ audientiâ Divis ejusdem Manibus justa persolvite, illud Siracidis revocantes in memoriam: *Laudemus Viros Illustres, & in generatione sua majores nostros! Multa gloriosa per ipsos præstitit DOMINVS. Valete.*

Proceres Inclutæ Reip. Noriber-
gensis.

Vos, quos horum sacrorum Au-
spices ac testes vocavimus,
Nobilissimæ juxta ac vetustis-
simæ Fürerianæ gentis magna
incrementa.

Magnifice Rector.

Nobilissime & Consultissime Pro-
Cancellarie.

Excellentissimi Profesores.

Tuq; reliqua, Virorum, Juvenum,
vario elogiorum honore me-
moranda concio.

BOnum factum! non tam sæva, & infesta virtutibus tempora incurravimus, ut simul cum rectè gestis, laudationes quoq; interciderint, illudq; probrum seculo nostro objectari possit, quo suam ætatem Plinius Junior infamavit, nempe postquam laudanda facere desierimus, laudari quoq; nos desuisse. Nam, si uspiam gentium, supersunt utiq; Noribergæ in urbe nostra, Virorum egregiorum quædam quasi portenta, qui amant Bonam Mentem, qui Virtutem verumq; laborem factis assidue exprimunt, qui magnæ fortunæ præsiidiis omnibus atq; ornamentis instructissimi, omni regnantium arte exculti, novam quotidie laudis materiem suppeditant; digni prorsus tanta Republica. Siquidem, ut alia mittam, & ea tantum dicam, quæ ad nos attinent: Postquam haud ita pridem Furiarum maxima triste incinuit Clasicum, &

- - - - *Discordia tetra*

Ferratos Belli postes, portasq; refregit:

Postquam Europam, quaqua patet, universam, ferrum atq; ignes ita miscuerunt, ut si unquam, nunc certe illud Aristophanæum vere possit quis augurari:

- - Τα δ' ὑπέστραγα νέστραγα θήσει

Ζεὺς ὑψιβρεμέτης.

Illico passim indictum literis justitium, nec deseri tantum & occludi, quasi afflata pestilenti sidere cœperunt Musarum Gymnasia, sed adeò, alicubi occupata militari furore, in equilia & haras fuere conversa, sordentq; sterquiliniis. At, no-
ster

ster Magistratus, etsi suam ditionem, communi temporum calamitati, vehementer quoque implicavit fortunæ publicæ pertinax indignatio; atque omnia in Urbe, & extra eam, squalore, lamento & desperatione, ob impeditissimas ærarii rationes, ob sævos militum transitus, & frigidum horrorem incutientia hiberna, ob tributorum atque exactio-
 nū acerbitates, oppleta hæcenus fuerunt; id tamen manibus, quod ajunt, pedibusque, sollicitudine & labore infagitabili, summo-
 pere egit, ut hoc Sapientiæ & Literarum Prytanæum, sartum tectum servaret, atque ut nos, ejus alumni, mirando magis quam metuendo, bellum enorme, horrendum, ingens, in alto otio, mollique secessu, ac ipsius securitatis sinu, studiis operari, & Pacis artes ac decora, docere & discere possemus. Quamobrem, armis circumquaque strepentes, nostra nobis constitit quies, & quietis fiducia; non secus ac Homericæ Heroës, ope Deorum, cava nube circumsepti, in ipso prælii ardore, inter volitantia tela impune versabantur. Nec immerito hanc Academiam, Olympi montis fortunæ quis assimilaverit, cujus nubes despectans innoxius vertex, beata semper serenitate renidet. Quid verbis opus est? fama tam florentis rerum nostrarum status, impulsus Serenissimus ac genere virtuteque Regalis Princeps, ADOLPHVS JOHANNES, Comes Palatinus Rheni, in disjunctissimis terris degens, inter fusosque oceano, ac jugis altissimorum montium dissociatus, ab ultima usque Thule, (hoc enim nomen cum multis Eruditorum, de Scandinavia interpretor) ultro ad nos venit, & utrumque filium Principem, sacrosanctum pignus, apud nos deposuit, iisque disciplinis imbuendum commisit,

misit, quæ tantos ortus, tantam indolem, tantam fortunam
 decent & ornant. Quæ cum ita sint, scelesti profecto esse-
 mus atq; impii, si ea, quæ benignè facit munificentissimus
 Senatus Noribergensis, ingrata habeamus atq; irrita; si ad
 tot immortalia de nobis merita conniveamus, nec summa
 cura enitamur, ut illius beneficia, nostram fortunam, vivo
 perenni; encomio, per literati orbis, ac seculorum, quanta-
 cunq; erit, amplitudinem circumferamus, & ad cœlum usq;
 tollamus laudibus. Nonne omne id, quod in nobis ingenii
 est aut exercitationis, Optimorum Patronorum obsequiis ad-
 dicere? nonne vires, labores, spiritum, ac postremo vitam
 ipsam, iis impendere, fas & æquum postulant? Harum vero
 rerum omnium fructum, vel imprimis à nobis referre suo
 jure debet, qui nuper has sedes reliquit, terrisq; excedens, in
 æthera evehctus est, *Nobilissimus, Strenuissimus, Am-
 plissimus & Prudentissimus Vir, Dominus GEOR-
 GIUS SIGISMUNDUS FURERUS,*
ab & in Haimendorf, inclutæ Reip. Noribergensis
Senator Triumvir, quando ob Ecclesiarum Scholarumq;
 quam per univèrsam fere duodecennium gesit, supremam
 præfecturam, propius nos curavit, nostramq; salutem ac tu-
 tulam, sibi unicè habuit commendatissimam. Illi exempto
 inter ipsam præclare de hac Academia merendi industriam,
 debemus utiq; cæremoniam funebrem, & exequiales ritus,
 ut vitam ejus præsidio, & mortem luctui nobis fuisse teste-
 mur. Plures esse munes erga nos juvabit, si gratia mune-
 rum non cum ipsis cadit. Tum vero commemoranda publi-
 citus

citus sunt tantarum virtutum momenta, & sacra per memores factos, ut exemplum inde sibi sumant superstitēs posteriq; ad cuius normam, vitam actionesq; suas componant. Quod ego dum molior, sane magna me invadere potuisset trepidatio, si meo te auspicio consilioq; rem arduam fuisset aggressus. Nam Rhetorum præcepta me nunquam gnaviter didicisse, meumq; qualecunq; ingenium, nullo idonearum artium instructu, nulla dicendi facultate sublevari, libens agnosco. Et verò, quoniam infacundo homini palam mutire periculum esse ajunt, maluissem utiq; porro ætatem, ceu antehac à me semper factum est, immortalia Magni FVRETI merita, privata pietate intra conscientiam colere, quam paupertini sermonis vitio, eadem pro concione elevare ac deterere. Sed enim, quia aliud visum iis, quorum voluntas pro imperio sufficit, mihiq; etiam valde reluctanti, nec dissimulanti tenuitatem & linguæ balbutiem, hanc provinciam instantissime demandarunt, credo, quod in materia per se maxima, minima eloquentia opus esse arbitrarentur, desii tandem existimare, me iustas excusationum causas habere, & pessimus Oratorum, de Virorum Optimo verba facere suscepi. Nempè, certa spes erat, fore, ut nuda rerum magnarum commemoratio, omnium, qui humanitatis & honestatis aliquo sensu tanguntur, animos delectet ac permoveat: cum virtutem fūco aut pigmentis incrustatam, in theatrum educere quisquis laborat, sapientibus ac cordatis nihil aliud agere videatur, quam ut cum ratione insaniat. Quapropter exequar destinata, & simplici ac candida, ceu vita Viri erat, dictione, percensebo totam Nobilissimi

B

fimi

fimi FVRETI ætatem, ut natus fuerit, utq; adoleverit, ut ad virilis ætatis robur pervenerit, & ut deniq; honore gloriaq; mactus, & vitæ sator fecerit vivendi finem. Hoc dum ago, Vos, quotquot adestis, Auditores omnium ordinum Honoratissimi, in amoris & observantiæ Vestræ erga defunctum significationem, præbete quæso propitias aures, & linguis causæq; bonæ favete. Eja, agite, una simul, ego loquendo, Vos, dictis annuendo

*Daphnin ad astraferamus; amavit nos quoq;
Daphnis.*

Equidem, possem omninò, modo liberet, talem FVRETO nostro laudationem facere, quali Attius Vlysem in Philocteta suo ornavit, & qua elegantiozem nullam fieri à quocquam posse, Apulejo, in de DEO Socratis libello visum fuit. Hoc est, possem τὰ ἐκ ἐφ' ἡμῶν linquendo, sine ulla mora & confestim, à Viri virtutibus orationem ordiri, & in hoc solo argumento continuare, ac absolvere; novissimisq; verbis, velut in transcurso, Patriam memorare & Parentes, solis nominibus. Sed vero, non placet mihi illorum Philosophia, qui à fortunæ bonis, tanquam rebus extra hominem positis, quenquam recte laudari pernegant, atq; imprimis generosi decus sanguinis, splendores illustrium imaginum, laureatos postes, & antefixa trophæa, magna verborum arrogantia, extenuare audent, ac pæne floccifacere. Quam enim illiberale, iners, & à recta ratione alienum est, agnoscere, in plantis ἐμφυτον aliquod bonum, cujus vi qualitates in propaginibus latissime diffunduntur? non diffiteri, inesse equis & juvencis

juvencis patrum virtutes, harum tamen prærogativas rerum adimere velle homini? Atqui, cum suos quibusq; integris nationibus mores proprios, infixos & implantatos, radicatos quasi esse, nemo unus eat inficias? Nihil causæ excogitare licet, cur non idem seorsim de familiis asferatur, ratumq; penitus sit, haud leve momentum alicui afferre, nascendi sortem & conditionem. Quin, si maxime aliter ista se haberent, nihilo minus, ceu recte Tullius judicavit, uti quisq; bonus est, ita maxime favet Nobilitati: Et, quia utile Reipublicæ, nobiles homines esse dignos majoribus suis; &, quia valere apud posteros debet, clarorum hominum, & bene de Republica meritorum memoria, etiam mortuorum. Eccui vero obscura esse potest, Divini Numinis, circa nobiles familias, saltem inter Christianos, benigna provisio, qua, certis intervallis, perennitatem earum distinguit, & solennes circuitus orbeshq; magnis fulgoribus illustrat? Quamobrem, est profecto, est eximium omniq; vulgari captu sublimius aliquid, in illo sanguine, ex quo DEVS Heroas format; & Ecclesie suæ parastatas, publicarumq; moderatores utilitatum producit. Hæc, quia sic se habent, non possumus segregare ab oratione nostra considerationem Furerianæ gentis, quæ apud Triboccos, Nemetes & Vangiones, ab octo amplius seculis, equestri dignitate floruit, & perpetuis mutuisq; conjugii Nobilitati Alsaticæ fuit innexa. Viget in his locis etiamnum memoria Furerorum in saxis & trabibus, in cippis & titulis, celebrantq; Cœnobiorum diptycha, impensas, in templa, pauperes, & quæcunq; causarum piarum nomine donari dicuntur, copiose & insigniter

ab iis factas. Memorant Annalium, quos tempus edax rerum prope absumsit, lacera fragmenta, res, domi militiaeq; bene & fortiter his autoribus gestas. Non est nostri instituti, istis recensendis nunc immemorari, & per gradus singulos, in ultimam Gentis ire originem; nam, & infiniti laboris, & longi temporis hoc foret negotium, justamq; & propriam scribentis requirit sedulitatem. Proinde, Historicorum aut Genealogiarum conditorum majoribus lucubrationibus hæc relinquentes, omnia, sicco, quod ajunt, pede prætergredimur. Circa illa tamen tempora paululum subsistendum est, de quibus post grave, damnosum & tantum non exitiale Germaniæ nostræ Interregnum, vel potius ἀναρχίαν, non abs re prædicare licebat, illud Maronianum:

Magnus ab integro seclorum nascitur ordo.

Nimirum, cum ob bellorum tam exterorum, quam intestinorum diuturnitatem, viduitatemq; veri capitis, propemodum actum esset de communi patria, & vix ulla spes salutis relinqueretur, præter opinionem, mutato ordine, in novas rerum vices fata ire cœperunt, fatisq; potentius Numen, incolunitati Germaniæ, & felicitati æternæ Austriacæ Domus propitia sidera temperando, Rudolphum Habsburgicum ad res perditas restituendas, velut ex alta machina demisit. Hic vero Imperator, REINWALDI FVRERI, prudentis, multoq; usu exercitati viri, consiliis plurimum usus est, eumq; ad prima, & omnibus Scriptoribus decantata illa Comititia, quæ Noribergæ indixerat, proficiscens, comitem sibi adsciverat. Cum Reinwaldo patre, simul ivit CONRA-
DVS

DVS Filius, adolescens præclarissimus, qui amœnitate urbis nostræ, & Genii loci intaminatis illecebris plane captus, non invito parente, nunquam inde excedere, sed ævi reliquum hic transigere constituit. Quamobrem, ut tanto melius lares & fortunarum sedem Noribergæ figeret, *Elisabetham Pömeriam*, Patriciam & Florentissimam virginem, conjugem duxit, & ex ea liberos suscepit utriusq; sexus. Hoc igitur est felix faustumq; initium Furerianæ in urbe nostra Familiæ: hoc fundamentum ejus prosperitatis. Vnde patet, si quidem magna parvis componere conceditur, Furerianam gentem, cum Anstriaca, quasi eorundem auspicio- rum consortem esse, atq; huic Orbis, illi urbis pulcherri- mæ regimen, cœlestem Providentiam, quæ virtutes benignissimè fovet, uno consulto destinasse. Scilicet, vix radices egerat hæc prosapia Noribergæ, & statim ob gentilitatis splendorem, & egregia merita, Senatoriis cœpit adscribi, congestiq; in eam sunt certatim honores. Vicissim ex illa geniti, ut contra gratiam referrent, & in nova patria non indecoros cives se præstarent, indices magis magisq; bene de Republica mereri studuerunt, nihilq; tam præclarum, tam magnum atq; laudabile dici potest, cujus non hæc progenies insignia exempla suppeditet. Dedit ea (ut aliquo- rum tantum mentionem injiciam) SIGISMUNDVM & CHRISTOPHORVM, Sigismundi filios, fratrum par incomparabile; quorum ille, vere talem, hoc est, *Virum Optimum*, se præstitit, qualem eum Philippus Melanch- thon in Epistola quadam ad Joachimum Camerarium, quæ,

inter cæteras, publice extat, prædicavit. Nam, de ejus animi moderatione & continentia, de vita integra & inculpata, de beneficentia erga pauperes, nihil tam magnifice dici potest, quin virtutes ejus id exsuperent. Atq; has, domi potissimum exercuit, etsi Maximiliano I. Cæsari, à consiliis quoq; fuerat. Frater vero *Christophorus*, militiam sectatus, principio ejusdem Maximiliani Imperatoris auspiciis, peregre, in Gallia, Belgio, & Italia strenue rem gessit. Ex his expeditionibus vero laudum adorem, & spolia opima domum cum retulisset, paulo post pedestrium atq; equestrium turmarum, quas Senatus Noribergensis occasione foederis Sævici in Würtembergensem Ducatum miserat, Dux factus, fidem, fortitudinem, prudentiamq; suam Carolo V. Cæsari tantopere probavit, ut dignum eum judicaret, quem ad celebria Augustana Comitia, quæ ævi superioris anno XXX. habita sunt, evocaret, atq; gravissimis de Imperio adhiberet deliberationibus. Ornabat hunc Virum præcipue inusitata animi magnitudo, qua nihil ad ostentationem, omnia ad conscientiam referebat; atq;, etsi recte facti, non ex populi scribone mercedem, sed ex facto petere maluit, vulgo tamen de eo in proverbium abiit, & communi civium voce jactatum est, ipsum tam tenacem veri ac disciplinæ suæ esse, ut illius verbis turris queat superstrui. Atq; isti, quos memoravi, Fratres, magnum illud quondam in vicinia, Gratia Montis templum, cujus insignem pulchritudinem ac stupendam fabricam, ex ruderibus & parietinis conjicimus ac miramur, suo ære, ausu, sumtibusq;, qui super privatam fortunam longissime excellunt, condiderunt.

derunt. Quod, ne cui dubium videatur, verba Caspari Bruschii ex Centur. I. Monasteriorum recognoscite: *Sigismundus, & Christophorus Fureri*, inquit, *suis sumtibus ac expensis, erogatis videlicet bis mille quingentis aureis, egregium ac longe pulcherrimum templum Montis Gratia, ex imis fundamentis de novo construxerunt, ac quindecim arcuum ingeniosa testudine illustrarunt.*

Atq; hujus Christophori, corpore & animo, filius fuit MAURITIVS, qui præter alia prælia, illi etiam memorabili, quo auspiciis Philippi Hispaniarum Regis, adversus Gallos, apud S. Quintini oppidum pugnatum est feliciter, interfuit, & si quis alius, in victrici exercitu dimicavit acerrime: quiq; postea in patriam redux, & in Senatorum numerum lectus, arcem Haimendorf, familiæ decus & cognomentum, maximis auctibus exornavit. Item CHRISTOPHORVS alter, qui Vir consilio prudens, manu strenuus, & qui roboris invicti, animiq; heroici, non in Belgio tantum, ubi diu militaverat, sed maxime cum ab Alberto Brandenburgico patria nostra cincta esset obsidione, egregia experimenta dedit, vel potius specimina. Iste genuit CHRISTOPHORVM, Germaniæ Vlysen, qui per varios casus, & tot rerum pericula, omnem Italiam, Ægyptum, Palestinam, Hungariam, Poloniam, & Bohemiam terrestri itinere peragravit; maritimo, in plerasq; Archipelagi, & quæ Asiæ Minori adjacent, Insulas, appulit; de quibus peregrinationibus in vernacula & Latina linguis, editi Commentarii, tam doctorum, quam indoctorum manibus passim promiscue teruntur,

runtur & summa leguntur voluntate. Idem Christophorus, una cum illustris nominis viro *Hieronymo Baumgartnero*, primum lapidem jecit, struendæ hujus Musarum Regiæ, quæ si non omnes, certe plerasq; ubicunq; gentium & terrarum iis dicatas, augusto opere multum antecellit, Deabusq; Studiorum præsidibus, non commodam tantum, sed & splendidam præbet habitationem, duraturam, ceu ominamur, cum rerum æternitate. Quamobrem, si nos in colendo FVRERIANO Nomine segnes reperiremur, ipsa faxa, tigna, & tegulæ, cum solo, quod premimus, nobis ingrata mentis vitium & vecordiam innatam exprobrarent. Cæterum, quod *Christophorus Furerus*, cum *Hieronymo Baumgartnero*, inchoarat opus, ad culmen quasi perduxit filius cognominis CHRISTOPHORVS, Prætor deinde Reipubl. & Senator semiseularis optimè meritus: quando ad Divum Ferdinandum II. Imperatorem Legatus missus, privilegia Vniversitatis nostræ supplex petiit, & benigne impetravit; atq; sic formam postea ac decorem suum huic Academiæ, quem nunc ostentat, & quo sese offert, ipse in solenni actu ei induit.

Qua dere, nec pauca debent, nec multa nunc dici possunt. Verum, nec sequior sexus, in FVRERIANA Familia laude caruit, narrantq; monumenta vetera, BARBARAM, in Angelico - Vallensi Cœnobio, & WALBVRGIN, in Gratia Montis Asceterio, Virginum DEO dicatarum Antistites, probam utramq;, ac uti tunc tulit ratio, & consuetudo seculi, institutorum suæ sectæ, morumq; severitatis rigidas custodes.

custodes. Faveat inclutæ FVRERORVM gentis industriæ, imposterum quoq; æternum Numen, atq; ea illi Fata ordinet, ut ad aucta subinde novis accessionibus, pari magnitudine ac felicitate perstet, seculisq; perennet, ad mundi usq; ultimum & decretorium diem!

Verum ad nostrum GEORGIUM SIGISMUNDUM tandem propius accedendum est, cui ille, quem antea laudavi, quiq; multorum populorum mores & urbes vidit Christophorus, avus extitit. Quippe illius filium, JOH. SIGISMUNDUM, Reip. Noribergensis Senatorem, Præfectum rei militaris, & Circuli Franconici Consiliarium Bellicum ὁ μακρείτης Patrem habuit, Matrem vero, singularis exempli, & morum emendatissimorum fœminam primariam, MARIAM MAGDALENAM, *Georgio Baumgartnero ab Hohenstein*, Nobilissimo, Amplissimoq; & Senatoriæ dignitatis Viro, genitam. Hujus lectissimæ Matronæ felici partu, in lucem editus est noster, in optima urbe, anno Seculi, in quo agimus, duodecimo, ante diem septimum iduum Octobris, ac mox sacris mysteriis initiatus, ex veteri ritu, Sponsorem in iis habuit Nobilissimum & Consultissimum Virum, *Jacobum Scheurelium*, Jctum ac alinæ Reipubl. Noribergensis Consiliarium. Erat in puero vultus venustus, placidus, multo rubore, multo sanguine suffusus, oculos volvens intentos; ac mox exerebat se clara mens, & cœlestis animus, quem liberalis rerum creatrix, decoro ac succipleno corpori indiderat. Hanc vim insitam & in meliora omnia pronam indolem, ut promoverent pii parentes,

C

rentes,

rentes, & recti cultu pectus ejus roborarent, mature præceptoribus variis, prout ætas ferebat, erudiendus traditus est, ut cum pietate, artium rudimenta addisceret. Magna autem circumspeditione in his Magistris seligendis utebantur, extremamq; dementiam judicabant, illud, proh dolor! nimis familiare multorum vitium, quo liberorum capita iis non dubitant credere, quibus calceandos nemo committeret pedes. Ante cæteros autem, fidem, industriam, & sedulitatem suam hic probavit *Johannes Gravius*, Gymnasii Noribergensis quondam Rector, Vir accuratissime doctus, & cui, ceu non ita pridem, alius Discipulorum, & nostri ordinis grande decus dilaudavit, *non tantum admiranda in fingendis quorumvis Juvenum ingeniis & moribus prudentia, sed etiam divinitus submissa laboribus indefessis felicitas aderant.* Atq; hunc, defunctum quoq; noster **F V R E R V S** tota vita perseverantissime dilexit, & crebre in ore habuit: nam, eo duce, magnis passibus ad Bonam Mentem, & elegantiore literaturam proceserat, atq; in lingua utraq; in studio Religionis, in Historia Sacra & Profana, in Orationibus scribendis, in pangendis carminibus, in artium liberalium circulo, non pœnitendum operæ fecerat pretium. Neq; id adeo mirum: Quippe, si ista duo simul conveniant, solers ingenium discantis, & peritia ac dexteritas Doctoris, & ille quidem proficere, hic prodesse, & possit, & summa contentione velit, tum prospere omnia succedunt, longeq; ultra vulgarem gradum doctrina provehitur. Et vero, supersunt Poëmata, quæ **F V R E R V S**

RERVS adolescens meditatus est, sani coloris, concinna, nitida: Superfunt Orationes, in quibus nec inventionem, nec partium nexus, nec puram dictionem desideraveris. Superfunt ex Comicis, Tragicis, Epicis & Lyricis Poëtis, superfunt ex Historicis & aliis sinceræ Latinitatis Autoribus cum iudicio excerpta Celectanea, quæ non chartæ tantum, sed & memoriæ ita commisit, ut ætate provectior quoq;, quoties occasio invitabat, integras pericopas prompte recitaret. Erat enim ei memoria potens & exprompta, rerum perceptarum custos fidelis & acer: erat ingenium acutum, erat iudicium grave & perspicax, per ea, quæ audiret legeretve, solerter penetrans. Cum igitur Parentum vota, commilitonum æmulos ausus, omnium bonorum expectationem de se abunde vicisset, tanta *περσπαιδεια* instructus, Anno à nato Servatore 1629. fausto pede contulit se in hanc Academiam, cupidum illum discendi animum una cum verecundia & temperantia veluti stipatores secum afferens. Neq; enim nisi illarum virtutum disciplinis subacta mens sit, præclari aliquid, & quod in ea fideliter sedeat, addiscere licet; nec unquam inedita doctrinæ templa, eniti, semipaganis istis conceditur, qui Academicam libertatem in petulantiam vertunt, horasq; male collocant in voluptates ac temulentiam. Musæ virgines sunt, itaq; circumspicte, caste & sobrie tractandæ: qui secus faciunt, eas ipsas severissimas habent vindices. Ultra innatum in FVRERO amorem cognitionis, & scientiæ, ingens quoq; currenti calcar addidit, cum *Johanne Kobio*, magni apud nos nominis tum

Philosopho, & deinde Jcto quoq; , consuetudo, ac convictus societas, cujus favori commissus fuerat & commendatus. Aut igitur, tum, aut nunquam alias apparuit, quid posset apertis permissa spatiis industria, & generosus discendi ardor. Etenim, in omne literarum ac artium genus, lætissimo impetu immisisq; veluti habenis excurrerebat, nullamq; momenti alicujus doctrinam à limine salutasse, aut veluti inter strepitus exaudisse erat contentus, sed ad intima rerum penetralia, propitia Minerva aspirabat. Illud interim sedulo dabat operam, ut solidam masculamq; eruditionem indueret animo, quæ virum, quæ civem bonum instruat, & maximum sui fructum ex ipso rerum promittat usu, non jejunam & umbratilem, quæ difficiles nugas habet, & Scholæ magis prodest, quam vitæ aut Reipublicæ. Cum primis Clarissimum *Virdungum* sectatus, Historiæ se dabat, tum illi, quæ res præcipuarum gentium, à primo hujus universi ortu ad nostram usq; ætatem, generatim atq; univèrse enarrat: tum ei, quæ seorsim Judæorum, Romanorum, Græcorum & Germanorum Respublicas, clarorum item virorum dicta ac facta memorabilia complectitur. In his, non ad eventuum tantum varias vicissitudines, sed & ad causas ipsas, ad prætextus, ad agendi modos, perspicacem animum attendebat. Insuper parabat sibi locorum per universum terrarum globum, parabat temporum ab omni ævo scientiam. Adjungebat huic studio Philosophiam utramq; , non præter propter aut perfunctorie, sed serio, & bona fide. Nimirum, sic judicabat, esse Historiam non testem tantum temporum, & lucem veritatis, sed & æque vitæ magistram, ac medicina va-

letudi-

letudinis ; neq; aliud doctrinæ genus majorem apud homines autoritatem conciliare, opinionemq; sapientiæ. Noverat porro, contemplatricis Philosophiæ opus unum esse, de divinis humanisq; verum invenire ; quid rectæ rationi conveniens aut absurdum sit, deprehendere, ac rerum naturalium principia indagare & causas. Noverat, eam Philosophiæ partem, quam Moralem nuncupamus, humani generis reatricem esse, singulosq; sui muneris ac officii admonere. Hanc emendare iracundiæ fluctibus concitatam, voluptatum blanditiis irretitam, fluctuantemq; passionum motibus voluntatem. Hanc explicare, quid inter patrem & liberos, quid inter virum & conjugem, inter fratres, cognatos, amicos, cives, ac inter omnes homines observari conveniat. Ut proinde non vane de Philosophia pronunciaverit Romanus Sapiens, nunquam recedere ab ea justitiam, pietatem, religionem, & omnem alium comitatum virtutum confertarum & inter se cohærentium ; atq; hanc docuisse, colere divina, humana diligere, & penes Deum imperium esse, & inter homines consortium. Mathematicis quoq; scientiis, doctore celeberrimo *Schvventero*, diligenter incubuit FVREVS noster, tum illis, quæ de castrorum metationibus, propugnaculis, vallibus, fossis, & instruenda acie agunt : tum & Geometriæ, ut tanto melius intelligeret opera supremi Numinis : Hoc enim, ut Plato scientissime ait, αὐτὴ γεωμετρίαι, quatenus videlicet omnia suo ordine, numero, mensura & pondere conficit. Astronomiæ etiam invigilabat, & aliis stertentibus, sidera, cognatosq; cælos pererrabat, ac per planetarum orbem vagabatur, aut Helicem,

Cynosuram, Sirium, Oriona curiose spectabat, multum, ceti
accepiimus, delectatus C. Cæsaris exemplo, & illo Luciani
de eo testimonio:

- - - *Media inter prælia Cæsar*
Stellarum, cæliq; plagis, superisq; vacabat.

Cumq; non his tantum rebus, sufficere capax FVRERI
ingenium laudatus Schwenterus animadvertisset, autor ei
amplius erat, ut raris, ideoq; pulcherrimis ausibus, illi linguæ,
quæ hominis, nondum conditoris imagine carentis, vox fuit,
& quæ sola omnium linguarum, DEI genuinum opus ac
donum est, (Hebraicam me signare quisq; accipit) se da-
ret, sacraretq; os ac memoriam sanctissimis vocabulis. Ges-
sit morem recta suadenti FVREVS, & in Hebraicis
quoq; eximios profectus fecit, ac omnino tales, quos nulla
in eo ætas delevit, quiq; ipsum me sæpe ex admiratione ra-
puerunt in stuporem. Atq; hic jam excrescere & in immen-
sum diffundi posset oratio, si occasione, quæ non quæsitæ se-
se mihi offert, de studii divini sermonis dignitate atq; utilita-
te disserendi, ac FVRERI nostri exemplum, verbis ornan-
di, vellem uti. Veruntamen parco sciens, ne meis affectibus
parumper indulgere videar, & potius, postquam de Præce-
ptoribus τῶν μακροῦν dixi, familiarium Amicorum, cum
quibus in eodem contubernio degebat, obiter injicienda
mentio. Interest enim plurimum ad componendum animi
habitum, & muniendam virtutis arcem, cum quibus vixeris.
Sumuntur à conversantibus mores, & uti quædam vitia cor-
poris, in contactos transiliunt; ita animus mala sua proxi-
mis

mis

mis tradit. Qui apud unguentarios sedet, refert in vestibus odorem : qui cum claudo habitat, subclaudicare facile discit. Quod si vero in ulla re, in hac certe, magna felicitate FVRRVS noster usus est, ii enim sodales ipsi obtigerunt, & unum cum illo conclave inhabitarunt, qui meliores ne votis quidem exquisitissimis fingi potuissent. Erant duo numero, & ambo in urbe nostra, ex illius perpetuo commodo adhuc florent, atq; utinam diutissime sani, salvi ac sospites ætatem agant, quam merentur. Horum unum, hic etiam præsentem nunc veremur, florem Virorum, *Magnum Fetzorum*, Universitatis hujus Procancellarium bene merentissimum, quem cothurno eloquentiæ prudentis, & qua heri rursus aures nostras bibulas permulsi, Periclem, Aristidem justitia, Phocionem probitate, magnitudine animi atq; constantia Catonem nostri temporis, citra assentationem, quæ mea non est, vocare licet. Alter Theologorum Noribergensium jam primas, *Justus Jacobus Leibnizius*, Vir venerabilis, divinorum oraculorum summam scientiam cum incomparabili morum sanctitate ita conjunxit, ut nemo ei anteferendus sit, pauci, ex omni memoria pares putentur. Inter hanc lectissimam trigam, arcta familiaritas, summaq; intercescit conjunctio, nec alia iis simultas, quam honesta illa & laudabilis, qua quisq; in labore improbo, in capiendo ingenii cultu, à socio superari sibi turpe ac contumeliosum judicabat. Neq; disfilierunt unquam deinde animi, qui sic coaluerant, certavitq; omni affectu cum veteribus Amicis hisce FVRRVS, usq; ad extremum spiritum, ipsis non minus,

minus,

minus, quam sibi, honores gratulatus, qui cuiq; suo in ordine summi obtigerunt, & quos, quod iterum iterumq; precamur, Deus iis diutissimè conservet, qui ejus indulgentia illos adhuc possident, idemq; approbet, quæ tantis Viris placuerint, beneq; evenire sinat. Hæserat per triennium quasi in hâc Academia F V R E R V S, & Deo pietatem, Magistris industriam, Commilitonibus humanitatem probaverat, deniq; nihil eorum prætermiserat, quæ ad ornandam studiosi personam, provinciamq; faciunt. Itaq; multa jam literarum politie, multa rerum intelligentia compos, indignatus quietis domesticæ otium, nec suos tantum cives, sed alios etiam nosse affectans, iter in exteras regiones suscipere instituit. Fastidiunt enim altæ & erectæ animæ, glebæ suæ esse adfixæ, & cœlum imitando, nulla re magis capiuntur, quam assiduo motu. Nempe, per se dulce est, mutare terras, nec quisquam tam bardus ac blennus est, quem non titillet ac flectat amœna illa variaq; inspectio gentium, urbium, regionum. Tum vero res ipsas olim lectas aut auditas, altius infigit animo locorum consideratio: quippe cum & illam quæ arte traditur memoriam, ex positu atq; ordine locorum primum natam, Veteres tradiderint. Ad robustam autem, ut ita dicam, & masculam prudentiam comparandam, hoc est nobile præ cæteris subsidium. Siquidem, instituta illa varia gentium, moresq; hominum, formæ civitatum, incredibile est, quam potenter judicium forment, si tamen non visa aut libata leviter, sed admisa, retenta, & collata inter se, examinis quadam lance. Vnde ille non Poëtarum solum eximius sed & Sapientum, Homerus, cautæ illi Vlyssææ prudentiæ, haud
aliam

aliam rationem assignat, quam quod πολύτερον, quodq;,
ut ipse ait:

Πολλῶν ἀνθρώπων ἴδον ἄσρα καὶ νόον ἔγνω.

His de causis patriam deseruit F V R E R V S, ut felicius aliquando resalutaret, atq; primo Genevam profectus est, qua in urbe juris Civilis illud clarissimum lumen, *Jacobus Gothofredus*, Dionysii Filius, tum fulgebat. Hunc diligere & admirari statim cœpit ὁ μακαρίτης, inq; ejus amicitiam se insinuando, perfecit, ut mutuo ab illo diligeretur, & per amplissima Jurisprudentiæ spatia, legumq; obscuritatem, via nec impedita, nec longinqua maximo deduceretur cum successu, id deniq; assecutus, ut omnium judicio, civilis prudentiæ peritissimus πολλῶν ἀντάξιον ἄλλων & haberetur, & esset. Hoc doctrinæ suæ velut fastigium cum imposuisset, atq; sic satis præparatum pectus haberet, tum demum F V R E R V S anno vertente ulterius in Galliam procescit, hocq; florentissimum regnum, quatenus inter mediterraneum mare, ipsamq; Oceanum, & montium Pyrenæorum ac Alpium juga se explicat, biennii spatio peragravit. Trajecit deinde in Angliam, atq;

Cum penitus toto divisis orbe Britannis,

aliquandiu egit familiariter. Inde Belgium petens, universam hanc regionem lustravit oculis, apud Batavos diutule etiam subsistens. Cæterum in omni hac peregrinatione, non vulgus adolescentum imitatus est, quorum tota videmus agmina in exterorum terras, tanquam in officinas licentiæ, luxus, deliciarum, temere procurrere. Qui nec voluptatis

D

nec

nec sumtuum modum facientes, somno, vino, & epulis, ac scortis balneisque se enervandos committunt; nec aliud mirari didicerunt, quam magnitudinem urbium, splendorem ædium, sublimitatem turrium, flexuosum fluminum cursum, & fructuum in sylvis, agris, pratis & hortis varietatem, ubertatem ac copiam. Quin, nec aliquanto his meliores sequutus est, qui intra linguarum notitiam, morum elegantiam, rerum pulchrarum spectacula, decoram aulicarum exercitationum agilitatem, & similia, fructum peregrinationis ac propositum concludunt. Quamvis enim ista non penitus neglexit Noster, sed quædam ex iis, atque nominatim Gallicam & Italicam linguas, multa excoluit assiduitate; longe tamen præclariora erant, quæ ingenii ad regendum nati curas, potissimum occupant. Requirebat à Theologis disciplinam Ecclesiæ, & mores sui gregis; cum heterodoxis, sæpe ad disputationem descendens, & aculeos in eorum animis relinquens pungentissimos. Conveniebat Viros doctos, ab iisque in rebus dubiis, opem, auxilium & consilium expetebat. Inspiciebat eorum libros, perquirebat imagines. Quicquid in operibus Artificum, invento, usu, ingenio autorum singulare extabat, scrutabatur. Quæ ad Senatuum & Curiarum judicia, ad formam regiminis & munia, ad leges & jura civium, ad mores civitatis, ad sociorum fœdera, amicorum usum, Principum pacta, vicinorum molitiones, exterorum proposita pertinebant, inquirebat. Quid opis, aut subsidii, aut spei, in viris, vectigalibus, armis, vel ad Reipubl. facultatem extaret, vel ad ultimos casus lateret; quod in periculis remedium, aut domi repertum, aut foris subnatum, aut factorum indu-

indu-

industria provisum esset; quæ copiarum quibus temporibus sufficerent, aut servarentur, quid & unde importari posset utiliter, quid exportari, hæc, & talia, intime explorabat. Soli- cite quoque; animum advertibat nexibus, vinculis, rotis, qui- bus ingens iste fati Europæi orbis volvitur. Rimabatur, quæ in Germaniam nostram, & res Germanicas, tum turbatis- simas, voluntates, studia, consilia, versentur in animis homi- num, in aulis Principum, in ore nationum: quibusque; opibus pax amissa revocari, quo medio in posteros transmitti pos- set, à rerum & malorum nostrorum non ignaris percontaba- tur. Fortassis laboraret sermonis mei fides, nisi extarent de istis rebus libelli epistographi, in quos ὁ μακροειρής cujusque; diei acta, audita, & visa, diligenter notavit, & ex quibus otii quoque; ejus, secundum Catonem, ratio constat. Magna enim erat ei parsimonia temporis, & omne illud perisse judi- cabat, quod nulli laudabili negotio impenditur. Sic itaque; summa animi contentione enixissime id operam dabat FV- RERVS, ut sese in perfectum, numerisque; omnibus absolu- tum Politicum transformaret; sed probum, sed Christianum, & nec parcum Numinis cultorem, nec infrequentem; neque; alia probabat consilia, quam quæ salva fide, & integra digni- tate concipiuntur. Namque; illud pseudopoliticorum genus, cui præter quæstum, ipsi Rationem status vocant, nihil dul- ce est, eidemque; jura, honestatem, pietatem, fidem post- ponit, & Deum (horresco referens) minus veretur, quam catenarium canem, cane pejus & angue oderat. Sciebat Vir sanctus & sapiens, castigari humana consilia, quæ se cœlestibus præferunt; & deliberationem, cui non illud,

εὐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, tanquam fundamentum substernitur, argutam quidem & callidam dici posse, vere autem prudentem & solertem non item. Quamobrem Nostro Politico prima cura fuit, DEVM Optimum Maximum, qui, quæ nos gerimus, auditq; & videt, qui animis interest, ac cogitationibus intervenit, semper & ubiq; suspicere, huic pietatem suam probare, & ad eum omnes referre actiones. Hujus rei, unum elegans exemplum, quod succurrit, AUDITORES, accipite. Expetiverat FVRRVS Noster, à longo tempore desideriiis ardentissimis, quem animo satis figurare nequibat, coram oculis tueri, inmensum ac interminatum Oceanum. Ejus voti tandem apud Galliæ Gesforiacum damnatus, applicat se crepidini littoris, & primum attonito similis stupet illas fluctuum nunc in sublimæ ætheris evectarum, nunc in abyssi quasi petentium, prægrandes moles, & præruptos aquæ montes; illam vastitatem, oculis terram nequicquam requirens. Stupet lucentes lapillos, conchas, ulvam, pisces, vermes natrices, araneos, & alia, quæ in siccis arenis jacebant. Stupet navigia, quæ ibi velificabant, ex quibus,

*Hæc, summo in fluctu pendent his, unda dehiscens
Terram inter fluctus aperit.*

Mox, ad se quasi rediens, utraq; manu haustum liquorem avide lambit, & tum in genua procumbens, versis ad cælum cum vultu palmis, DEO tam stupendi operis creatori gratias agens, in hæc Davidis, cujus plerosq; hymnos tenebat memoriter, sacra verba entheus erumpit: *Qui descendunt mare in navibus, facientes operationem in aquis multis,*

*multis , Ipsi viderunt opera Domini , & mirabilia
ejus in profundo. Dixit & stetit Spiritus procellæ : &
exaltati sunt fluctus ejus. Ascendunt usq; ad cælos , &
descendunt usq; ad abyssos : anima eorum in malis
tabescebat. Turbati sunt , & moti sunt sicut ebrius :
& omnis sapientia eorum devorata est. Et clama-
verunt ad Dominum , cum tribularentur , & de ne-
cessitatibus eorum eduxit eos. Et statuit procellam
ejus in auram ; & siluerunt fluctus ejus. Et letati
sunt , quia siluerunt : & deduxit eos in portum vo-
luntatis eorum. Confiteantur Domino misericordiæ
ejus , & mirabilia ejus filiis hominum. Et exaltent
eum in Ecclesia plebis : & in cathedra seniorum lau-
dent eum. O infucatam pietatem ! & sublimem pruden-
tiam ! & , ô scitum viatorem , ac disciplinæ melioris ex-
emplar !*

Possem plurima ejus generis recensendo commemora-
re , sed temporis brevitatem circumscripto mihi , in patriam
postliminio deducendus est FVRRVS , post diuturnam
quinquennii peregrinationem ; quæ tamen eum minime in
exteri ritus imitationem deflexerat , aut distorserat in vani-
tatis amorem. Fulgebat enim in reduce sincera ac incorru-
pta gravitas , nec impar gravitati humanitas comitasq; .
Cæterum contentus sua fortuna , non affectabat culmen al-
tius , omni vacuus ambitione. Idcirco multum intra lares

sese continens, vagabatur per chartas amœnissimosq; libellos, & quicquid præstantissimorum ingenia hominum, ad nominis æternitatem, & salutem mortalium superesse voluerunt, graviter evolvebat; ad Chymiam etiam procedens. Sed, in hac, paucis philosophandum esse, consultissimum judicabat; nam, omnino, & ad lapidis abditissimi scrutationem usq;, eorum a sebat proprium videri, quibus ingenio, otio, & numis suis abuti decretum. Nostro, corpora inquinata depurare, impedita liberare, immatura perficere, volatica figere, ima sublimare, & crassa in tenuissimos spiritus redigere, sufficiebat, & merito sufficere debuit. Eruperat autem interea temporis, virtutum ejus jubar, & sicuti ignis celari se ægre patitur, sic inclaruerant excellentes illæ, quibus præditus, dotes, & plenis velis in famam ac laudem fuerant invecæ. Judicii gravitas, consilii copia, æqui rectiq; scientia pariter, ac amor ingens, mansuetudo morum & facilitas, omnium ferebantur ore, omnium amorem, benevolentiam, ac studia FVRERO conciliaverant. Hæ virtutes, ne ulterius quasi neglectæ jacerent, anno seculi quarto & quadragesimo, publicis usibus vindicari cœperunt, atq; *Georgii* dies, quem Noster nominalem habuit, ei honorum & omen & principium fuit, quippe hoc, Scabinus secretioris Senatus adscitus est. Maluisset quidem porro FVRE-RVS, sibi suisq; Musis vivere; at, cum intueretur Patriam, & quid ei deberet, pensaret animo; adhæc & Prudentum præcepta recordaretur, quæ, neq; rapiendam Rempubl. neq; fugiendam imperant, tandem deniq;, etsi timide & cunctanter, ceu modestissimi quiq; solent, eas admisit partes, quas
nec

nec humiliter exorasset per ambitum, & nunc delatas, recufare, morositatem existimabat & supercilium. Sic itaq; semel regimini admotus, postea per intercapedines, ex instituto patrio, & disciplina nostri status ad ampliores Consulatus utriusq;, ad Curæ rerum provincialium, ad Appellationum Judicii & Scholarchatus dignitates ascendit, cum proximus quisq; honor ei instrumentum esset futuri. In his vero Officiis ita se gessit, ut potestatem, quam nactus erat, non ad inanem splendorem & fastum converteret, sed, eo potius intenderet nervos, quo, quem debebat Senatorem magnum dare, eum exereret, atq; præstaret; ac meminisset, ideo se Consulem esse, & dici, ut civibus suis consulere. Itaq; assidue frequentabat Curiam; nunquam aberat deliberationibus; sobrium, consideratum, intentum animum afferebat: meditabatur cum cura, quæ loqueretur: censes alios sedulo & patienter auscultabat: si quod enatum esset dubium, humaniter disquirebat; non disputabat per rixam; non indulgebat præjudiciis: quæ vera opinabatur, citra acerbicatem, constanter tamen, indicabat: si quæ meliora ab aliis proferrentur, æquo animo suffragabatur, & laudabat; deniq; in jure dicundo sic versabatur, ut justitiam coleret, odium & amorem procul haberet, non moveretur metu, non flecteretur gratia, non corrumperetur largitione; ut severitatem lenitatis prudenti temperamento moderaretur, & sapientissimum Taciti socerum imitando, parvis peccatis veniam, magnis severitatem commodaret, nec poena semper, sed sæpe poenitentia esset contentus.

Interfuit quoq; nomine Senatus, publicis functionibus
quam

quam plurimis, tractatione & laboribus gravibus, aliquando solus, interdum cum Magistratibus Collegis, semper autem cum autoritate & succesu; non enim opus habebat, ut se extra quæreret, sed præsto & ad manus ei aderant sua virtus, & multa dexteritas. Hanc fabulam cum per annos complures, pulchre, præclareq; egisset Roscius noster, Anno 1666. commissa ei summa Sacrorum & Scholarum inspectio & procuratio, Viduarumq; & pupillorum tutela: atq; paucis diebus interjectis, venerandum istud arduorum Consiliorum penetrale, quod augusto Septemviralis Collegii nomine colimus, & quod omnem Reip. statum dispensat atq; ordinat, ac instar animæ per artus omnes infusæ, totius corporis agitat molem, ingredi cœpit. Atq; hic melius & altius laborum suorum initium advenisse ratus *FVREVS*, cum novo honore, novos quasi spiritus fumsit, movitq; lacertos, quasi reddita juventute revirescens. Hoc nimirum illud stadium est, in quo illustria ejus merita, per duodecim prope annos magnis accessionibus cumulata, perpetuis succesibus promota, in oculis omnium civium, inter bonorum applausus & gratulationes, inter prudentum admirationem decurrerunt. Quarum rerum magnitudinem, etsi parvæ hujus & miscellanæ Orationis iniqua spatia haud capiunt, paucis tamen verbis dicendum est, quanta fide, sanctissima Patriæ pignora, Religionem & Literas custodiverit. Principio, illud omni vigilantia & intentissima cura cavebat, ne qua purissimam fidem nostram contaminaret labes, & ne quid veritatem sensus de Deo, ejusq; cultu corrumpere, aut à regula sacrarum literarum abiret; sed, ut in templis & pulpitis sincere trade-

traderentur divina dogmata, citra affrictum novarum, & in humano ingenio natarum opinionum; citra veri falsiq; foedam commixtionem, quam vulgo syncretissimum appellant. Vnde prohibebat quoq; omnes periculosas de rebus sacris disceptationes, &, quæ plus offendiculi quam utilitatis in fidelium cœtibus pariunt, ac pias mentes exulcerant, Adversariis nostris nos deridendos præbent. Proxima ei de Ritibus sollicitudo, ut quævis εὐχρημόνως καὶ κατὰ τάξιν agerentur, omnisq; à locis Deo dicatis abesset cæremoniarum profanitas aut indecentia. Tum id insuper providebat, ne mali mores, tanquam herba irrigua succrescerent, ac corrumpere & corrumpi seculum vocaretur; aberrantes blande revocans, contumaces severe coërcens, probos & modestos laudibus in officio retinens, & imprimis exemplo. Nam, quod ad illum attinet, toto animi impetu is ferebatur in pietatem, ipsiusq; præcipuum studium fuit, caste & sancte colere Deum, puras ac innocentes ei allegare preces, versare oraculorum cœlestium codicem, & meditari legem divinam. In his auspicabatur diem & finiebat: ista non vacui temporis habebat solatia, & quasdam veluti remissiones, sed verissimi operis descriptas partes, quibus nisi serio daret animum, diem se perdidisse arbitrabatur. Jam, quis queat satis dilaudare illam devotionem, qua templa adibat, & publicis sacris intererat? illam attentionem, quam afferebat ad audiendos sermones, qui habebantur ibi de suggestu? illum fervorem, quo precabatur, & privatis querelis publicas permiscebat? Nota hæc sunt omni populo, & apud posteros pietatem FVRETI perenni voce loquetur spissus liber, in quem

E

quic-

quicquid in divinis scripturis, antiquis Patribus, aliisque piis Doctoribus πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ observaverat, aut ipse fuerat meditatus, sua manu transcripsit, breve & elegans velut florum corpusculum, & pancarpineum fertum faciens, dignum omnino, cujus fragrantissimus odor, sese publice diffundat. Scholas quod concernit, de iis, id quod res est, semper FVREO visum fuit, esse has Seminarium Reipublicæ & Bonæ Mentis officinas. Itaque ut cathedræ Magistris, subsellia discipulis, leges disciplina flourerent, efficaci solertia operam dedit, provocavitque ingenia hominum & diligentiam. Ille, ne honor Sapientiæ, præmia industriæ, unquam deessent, favore prolixo, & animosa benignitate prospexit. Ille nudatos & evolutos fortunis frugi adolescentes, fovit, solatusque benigne est, inopiæ ipsorum intercedens, & novam ac meliorem iis circumdans sortem. De hac vero Academia sic sensit, ejus custodiam publicis fati longe proprius innexam esse, quam Palladii imaguncula, aut vigil perpetuo ignis, aut lapsa cælo Ancilia, Romanum statum credebantur sustentare. Vestram fidem, Patres & Collegæ appello, ad vos testes provooco! Potestis enim me longe disertius & prolixius celebrare, qua benignitate nostras admiserit preces, qua benevolentia nostra desideria prosecutus sit, qua æquitate & moderatione querelis satisfecerit, quos sustinuerit labores dies noctesque, non raro certamina etiam, ne quid Respublica nostra literaria detrimenti caperet, ut salva ac integra ejus jura, ut privilegia docentium sarta te-
Etiaq;

Etiaq; manerent, fierentq; indies auctiora. Quam ille semper de nobis anxius fuit; quam diligenter vetuit, ne decederet aliquid aut studiorum existimationi, aut dignitati profitentium; quam in perpetuo cogitavit, egit, contendit, ut in pace florentes, in bello tuti ageremus, & ne effera Martis rabies stipienda nostra violenter raperet, illisq; addiceret, qui sub suis signis militant & castra sequuntur.

Atq; haecenus, eorum retuli partem, quæ publice præstitit FVRRVS: urgent vero, locumq; residuum postulant, privati mores. Interest enim ad exemplum, ut, qua licet, totus cognoscatur, nec temere foris & publice utilis, fuerit, quem cum domi mala mens, malusq; animus habitant. Ac de Pietate quidem, quia jam modo, & aliquid ante quoq; jam dictum est, nihil hic repeto: ex iis tamen, quæ præmisimus, cuiq; intelligere datur, fuisse apud FVRVM nostrum, illum consensum, concentumq;, illam, quæ Græce feliciter vocatur, harmoniam virtutum. Nam quemadmodum, si pietas absit, aut nullæ omnino virtutes adsunt, aut earum tantum simulacra quædam atq; imagines, in somniorum morem inani specie illudunt: Pari contra ratione, Pietas sola esse nequit, sed virtutum splendidissimo comitatu stipata incedit, non secus ac lunam, formosum os, nocte suda & serena exerentem, innumerabilia sidera prosequuntur. Fuit igitur in Nostro animi moderatio & continentia, fuit vita honesta, conscientia pura, & confirmata in bonos voluntas. Nemo unquam in dictis ejus ac factis, tum gestu & moribus, affectatum quiddam, & fictum arte, aut temporis

causa vafre assumtum, notavit & deprehendit. Intemerata omnia & simplicia, ad instituta Majorum, & innocentiam, sine fuce & dolo, composita erant, ut prorsus seculo suo major, prisca candoris & integritatis spectaculum renovaret. Accedebat huc singularis ejus comitas & humanitas; quas ita in omnes expromit, ut nemo unus, cujuscunq; fortunæ esset, queri posset, aut se non admissum benevole, aut tristem ab eo dimissum. Quoties enim supplicum turba obsidebatur ædium limen, sollicitabantur fores, implebantur atria, prandendi etiam & quiescendi tempora differens, patere omnibus ad se aditum voluit, singulis colloquendi facultatem dedit, idq; sine fastu, sine amaritudine, sine supercilio, ita ut parem cum pari loqui crederes, etiam cum humilissimo loqueretur. Scilicet, sicuti corporum cœlestium vis, non tantum magnis mundi partibus sese infundit, sed in abditissimos quoq; recessus efficacia sua pervadit: Sic ille, ut benignum aliquod terris sidus, non tantum magnos erigere & allevare, verum minimis quoq; præsidium & solatium esse voluit. Proinde tanquam Patronus quidam, aut potius parens, tot exulibus, tot mendicis, qui quotidie in urbem Noribergensem tanquam asylum, aut portum salutis se infundunt, nunquam non porrigebat manum, eorumq; calamitates, quas perferebant, demens, explebat homines beneficiis. Neq; ab hac beneficentia eum dimovit, quod quædam benefacta sæpe male collocata & in irritum data fuere, circumlata à beneficiorum fraudatoribus in contemptum virtutis. Noster enim, quicquid dabat, libenter dabat, ac promte; non superbe ac gemens, & ut objiceret, aut imputaret:

cum

cum nihil aliud, quam bonitatem animi honestiq; amorem sequeretur, & in recte facti, officiiq; expleti conscientia acquiesceret; illum imitari studens, qui non minus improborum quam bonorum arva, frugifero imbri humectat, & omnia omnibus promiscue largitur. Ea propter, nisi heroicam hanc liberalitatem à Majoribus accepisset F V R E R V S, erat, à quo posteritas exemplum caperet, quod esset miratura. Quippe, qui non contentus, eam tota vita insigniter exercuisse supremis quoq; tabulis, florenos quingentos inter pauperes distribuere iussit. Xenodochio publico totidem legavit, magna plane, & vel in Principe aut Rege laudanda munificentia, inprimis in hac æris inopia, & communi omnium egestate. Capinus autem ex tum effusa largitate conjecturam, quantum vivus erogaverit F V R E R V S, quia de his silent expensarum tabulæ, & nec sinistra conscia erat bonorum, quæ dextra copiose distribuebat. Neq; profecto vel illius immensi legati notitia ad me pervenisset, nisi negotiorum causa ante hebdomadas aliquot urbem petens, ipsi rei forte fortuna intervenissem. Cum enim passim per plateas in catervas egenorum hominum incurrerem, quorum aliqui sed pauciores, ob acceptam insignem stipem lætabantur, alii contra plorabant, gemebantq;, & priores reprehendentes, libenter se hoc congiario carituros testabantur, modo superstes esset is, à cuius dispositione provenerat. Ibi, ad unum eorum conversus, & quid ageretur sciscitans, didici omnem causam, ita tamen, ut mei quoq; oculi jam lacrymas cohibere non possent. Quare latebras quærens, dolori me dabam, quem tanto acriorem experiebar, quanto magis ex impro-

viso me fuerat adortus. Absq; hoc casu fuisset, prorsus ab-
 esset laudis istud præclarum argumentum, à mea oratione;
 nec enim vel verbulo quidem certiore me de eo reddide-
 runt, Amplissimi Senatores, τῶν μακαρίων Necesarii, qui-
 bus ea res, & executio ultimæ testationis in manu erat, &
 à quibus subsidia quædam, formando parentali huic enco-
 mio, & reverenter expetieram. Adeo proprium est uni-
 versæ FVREIANÆ Gentis virtuti, non in theatrum
 abire, non populum advocare, non fœneratores agere; sed
 contento famæ præmio, intra se manet, ac sibi sufficit.
 Verum ut reliquas porro FVREI virtutes leviter per-
 stringam ac delibem, Delatores quoq; lingulacas, qui opti-
 mum quemq; in occulto criminari solent, & ex ruinis alie-
 næ existimationis sibi gradum ad gloriam struunt, quo-
 rumq; si maxime Remmia lex adhuc vigeret, exanguem &
 ferream frontem, nullæ notæ & puncta convulnere pos-
 sent, gravissime detestabatur, nec aures iis unquam præ-
 buit: non pronus suspicionibus, aut credulus temere, neq;
 condemnans quenquam, nisi auditum & jam convictum.
 Amplius, nihil præcipitanter aut inconsulte egit, in quoq; ne-
 gotio antecedentes & cohærentes causas considerans, &
 quem habere queat exitum, accurate perpendens. Vnde
 nec facile de ulla re respondebat, nisi se prius paulisper in-
 tra silentium tenuisset, quæ cunctatio, non tarditatis atq;
 fœcordiæ, sed sapientiæ signum fuit, & illi plurimum adde-
 bat autoritatis. Ipsos quoq; sermones, tam accinctæ atten-
 tionis iudicio dispensabat, ut ambiguum relinqueret auscul-
 tatoribus, plusne ingenii, an bonitatis haberet, quod audi-
 verant.

verant.

verant. Atq; hac sua præmeditatione effecit, ne illi facile exciderit vox aliena prudentiæ, & quam turpis semper, tam calamitosa per sæpe: *Non putaram.* Quoties publicæ curæ inducias concedebant, suburbana prædia (quæ multa & magna ei erant, inprimis postquam Anno 1671. Familiæ caput factus, ejus fideicommissaria bona administrare cœpit) invisebat. Ex his, illud maxime amabat, quod in vicinia *Horti Cælestis* nomen habet, plusculos ibi aliquando degens dies: tum delectatus appellationis dulcedine, futuræq; beatæ mansionis omen inde captans, tum loci ipsius summa amœnitate. Est enim isthic regionis scena pulcherrima, & varia hinc atq; inde facies, quæ modo occurrentibus sylvis vi coarctatur, modo latissimis agris pratisq; diffunditur ac patescit. Sylvæ prope in immensum spatium diffusæ, procerarum & eximiam altitudinis umbrosarum arborum plenæ sunt, quarum rami majorem quam pro flatu sonum reddunt, quatiente vento. Divites agri frumento conseruntur, nec unquam colonorum spem fraudant. Prata vero florida & gemmea, trifolium aliasq; herbas teneras semper & molles, & quasi novas alunt, riganturq; perennibus rivis, qui in multas piscinas, piscibus abundantissimas, sese exonerant. Inter hæc Palatium magno cultu instructum, cœnaculum habet perpulchrum, quod patentibus fenestris favonios accipit transmittitq;, nec unquam aëre pigro & manente ingravescit. Itaq; non terras hic, sed formam aliquam, ad eximiam elegantiam pictam quis videtur

videtur

videtur cernere, tanta specie oculi, quocunq; se contulerint, reficiuntur. Hunc incolere secesum, atq; etiam ingravescens ætatis nidulum vocare solebat FVRRVS Noster, hoc otii velut condimento, illos perpetuos labores, sibi faciebat minus molestos. Evocabat autem plerumq; ad se, aliquem ex nostro ordine, & jucundissimis, utilissimisque sermonibus, diem ac interdum partem quoq;, noctis, familiariter nobiscum ducebat. Ex illo enim multiplici sapientia, & rerum omni ævo gestarum exquisita cognitione imbuto pectore, humanæ & divinæ doctrinæ dogmata, velut ex beato fonte, pleno torrente exundabant, & jam lepidam historiam, alias præceptum formandis moribus utile, regendæ Reipubl. proficuum, sæpe verissimam futurorum eventuum divinationem (uti solent magnorum Virorum cœlestes Genii, olim ingruitura præsentiscere) audire licebat. Solus cum ageret, sub auroram & in occasum inclinante sole, prodeambulabat, præter nemoris, & camporum delicias, aquæ insuper susurris & lusciniarum cantu, animum demulcens. Reliquo tempore, librum legebat, anagnosten audiebat, aut peragebat officia villicationis.

Vtebatur quoq; FVRRVS his suis tempe, vel maxime, ad leniendum mœrorem, quem ex rebus adversis conceperat. Multa enim minus prospere ipsi succedere, & sæpe cum in portu se navigare crederet, rerum ejus placidissimum cursum, subita quasi tempestas quædam, & improvisus turbo, perculit atq; dissipavit. Præ reliquis autem calamitatibus, valde eum affecerunt mortes Conjugum, & octo liberorum orbitates, quas tamen cæterasq; omnes afflictio-

actio-

fictiones, ὡς ἀγαθὸς ἀληθῶς καὶ τετραγώνῳ, excepit,
sustinuit, superavit,

Duris ut Ilex tonsa bipennibus

Per damna per cædes ab ipso

Ducit opes animumq; ferro.

Nimirum non exigebat cum Creatore suo, non accipiebat & musfitabat ærumnas, sed stabat obverso in fortunam vultu, & supernæ providentiæ se permittens, dignum illi sua virtute præbebat spectaculum. Quid inquebat, reluctes divino ordini? venit ex alto, quicquid patimur mortale genus: quid jactem jugum, quod patienter ferendo levius faciam? magis vincam fata tolerando, quæ me volentem ducunt, nolentem trahent. Qui nunc iratus averfusq; videtur DEVS, mox placidus & placatus aderit. Qui castigavit, blandietur rursus, in utroq; patrem se ostendens. Neq; alius in morbis ei habitus, quos ætate provectior, crebros & diuturnos perpesus est, uti solent arduæ ac diversissimæ curæ, dum animum assidue versant ac distrahunt, ipsum corpus pariter affligere viresq; depopulari, quoad plane fatiscit & cadit. Recolligebat tamen semper sese FVRRVS à valetudine, ut poterat, quoad postremo vitæ tempore sanitatem imbecillissimam expertus, ad ultimum, integro ante obitum sesquiennio, pedibus, ob tumores, male uti, ac molestas sentire obstructions cœpit. Qui morbus, cum diu Medicorum peritiam ac industriam frustra fatigâsset, tandem augescebant magis magisq; dolores, nec minus subinde novi, tanquam internuncii & caduceatores mortis accedebant.

F

debant.

debant. Venerat *ὁ μακροειπης* quanquam debilis & viribus fractus, adhuc tamen semper in Curiam, sed ægoribus confertim incumbentibus, cessit, per sex continuos menses lecto affixus. Cum autem vigere animus adhuc, & sufficere muneri videretur, non deponebat partes, atq; vel domi & in grabato jacens, officium sustinebat, admittens omnes, audiens omnes, & edens responsa. Non reticere debeo, me quoq; illum in hoc statu decumbentem, haud diu, ante suprema fata, convenisse. Proculus fuerat iussu Serenissimi Celsissimiq; Principis ADOLPHI JOHANNIS, Comitis Palatini Rheni, numus argenteus ingens, sive uti nunc barbare vocant Metallio, blandos vultus Filiorum Principum referens, quo Patres Nutricios hujus Academiæ, ejusdemq; Professores, velut vaforis & propensæ voluntatis arrhabone donare constituit, ut illi vicissim dulcissimos liberos, Academiæ honorarios cives factos, tuerentur, ac bona hæc sua, omni sollicitudine sancte custodirent. Quamobrem & illum, qui FVERERO debebatur, ego perferens, atq; ea, quæ à Principe in mandatis habebam, exponens, tum is levato in cubitum corpore, cum numum probe contemplatus esset, quassa voce, quæ mea, *ὦ Bone*, inquit, conditio sit, vides. Sextus mensis agitur, ex quo cum valetudine, ne dicam cū morte colluctor, Medicorumq; præstantissimi, post consumpta in vanum artis suæ experimenta, suspensi hærent, nec obscuris signis produnt, de mea salute actum videri conclamatunq;. Me tamen in vitæ præcipiti & lubrico stantem, sensu & voluptate incredibili afficit, ea invidenda felicitas, quæ carissimæ mihi semper Academiæ Altdorfinæ obtigit, dum æterna Palatina domo,
cui

cui proxima cœlestibus origo , atavisq; Sveonum Regibus editos Principes habet , tenet ac sinu suo complectitur. Jam nascitur FVREVS vester, qui a sic moritur, ac Academiam tam fortunatam post se relinquit. De me quidem, quia jam transactum est, nihil ausim amplius polliceri, quippe sensum vanaescentes animi corporisq; vires, de colligendis sarcinis, & abitu ex hoc mundo parando, ægrum me admonent. Sitamen partem aliquam gratitudinis absolvunt sanctiora vota mea, ac complectuntur, iisq; etiam humanæ salutis factorumq; ministra pubes juvatur, supremum Numen convenio, ut tanti Principes, vita longa, valetudine firma, virtute solida, forte propitia, annos suos proferant, & ut eorum auspiciis, spiritum, sanguinem, patriam recipiant studia, quæ temporum immanitas in exilium pellere nititur. Vos autem Profesores, & te imprimis, cui tutela Principum credita est, serio moneo ac hortor, intelligatis bona vestra & dignos vos præstate illorum usibus. Quamobrem, si modo à proposito non nihil digredi, & Vos, chara Deum soboles, Ledæum par, PRINCIPES SERENISSIMI, quamvis nunc absentes, alloqui paulisper fas est, omnia Vobis de nostra erga vos fide, obsequio, aut potius pietate, (quamvis & illud sanctissimum pietatis nomen levius videtur exprimendis affectibus) pollicemini, tanta contentione, nobis, à moriente mox Ephoro, inter supremas voces, quas somniculose exequi, atrocissimum nefas esset, commendati. Quanquam absq; hoc imperio fuisset, non tamen nos minus functuri eramus officio, & minus adnisiuri, quo solida felicitate, quam vestra præsentia huic Academiae parit, non indigni videamur. Vos, pro bonis

Geniis colimus, vestri ingenui vultus candorem, nativa purpura suffusam, vestri oris ac corporis dignitatem, vestram auream cæsariem lactea cervice genisq; fusam, Vestrorum micantium luminum fulgorem, & cætera, quæ vestram speciem omnibus simulacris emendatiorem reddunt, assidue gerimus in oculis. In vobis supernæ cujusdam gratiæ lineas & virtutum singularum imagines, expresioribus indiciis relucens, animo suspicimus. Vere in vobis summus Principalis Genii architectus in unam consummati exempli formam, Regiæ Svecicæ, & Palatinæ familiæ decora, congregavit, admovitq; cœli commercio & terrarum venerationi. Proinde, uti nunc, quoties in publicum proditis, tanquam ad spectaculum, quod nemo mortalium apud nos unquam vidit, nec posterum visuri sunt, fit confluxus, & quacunq; inceditis, flagrantissima populi studia Vos excipiunt, Vosq; magnarum nationum, populorum, regnorum, arbitros, sospitatores, vindices, vaticinis vocibus salutant: Sic meas, meas vero? imo publicas, quas precario inhabito ædes, in quibus degitis, eas jam effecistis,

- - - *Quas cuncta revisant*
Secula, quas veniens hospes Romanus adoret.

Olim apud nos nascituri, semper minoribus de Museis Vestris prædicabunt, Evandri Regis, parvo sub Lare Æneam excepturi, vocibus:

- - - *Hæc limina victor*
Alcides subiit, hæc illum Regia cepit.

Tu modo, propago divina, agito generosam indolem. Excitent

citent

citent vos incomparabilis Parentis trophæa, quæ in diversissimis mundi partibus supersunt, & cujus facta, quæ fraternis CAROLI GUSTAVI, Optimi Maximi Regis, & fulminis illius belli, quod brevi momento orbem concussit, perterruit, obstantia perfregit, auspiciis gesserat, hujus expeditionibus ita immixta sunt, ut à se invicem separari non possint, iisdemq; eadem in factis consecratio, una ara, idem facellum debeatur. Excitet Vos, Avunculi magni, GUSTAVI ADOLPHI Regis nomen, quo nullum unquam clarius in hoc universo fuit, & quod omnium gentium ingenia atq; linguas fatigat. Continuate mihi eum fervorem, quo toto pectore in studia exarsistis; eam diligentiam, qua in opere literario etiam privatos, quibus hæc sola cura est, procul post vos relinquitis. Ita vos Deus servet, ac cum diu fessis hujus orbis rebus subvenistis, nec alterna morte sideribus reddat, sed longum terris commodatos, in cælum seros restituat, utrumq; immortalem, utrumq; beneficum ac salutarem. Interea loci sic existimetis, propitii aut irati Numinis haud aliud certius signum nos habituros, quam prout Vos, tales tantosq; Principes, tarde celeriterve huic Academiae adimet.

At enim, à cogitatione pulchra jucundaq; abducendus est animus, & nunc funus, luctus, ac tristities indicenda, tuq;

Extremum hunc Arethusa mihi concede laborem, etsi difficilem, gravem ac molestum. Nimirum, post illud tempus, quo FVERVM malis ejus multum ingemiscens, postremum videram, indies magis invalescere morbus

cœpit, & sæviter grasfari. Itaq; ὁ μακροεὶρης humanis rebus suam conditionem habere jusfis, tota mente capiebat cœlum, & præcipiebat illas voluptatēs, quarum ut potiretur, tristia omnia atq; acerba, hætenus quæ incidissent, æquisfimo animo pertulerat. Hinc in Christum Servatorem, toto animi ferebatur impetu, qui solus aut ingruentem mortem repellere, aut jam exceptam elidere, & mox elisam in novam vitam convertere valet. In hunc omnem fiducia reponerat spem, huic cogitationes & vota dedicabat, hunc apprehendebat, non avellendus. Vnde nihil in corde, nihil in ore atq; sermone morituri versabatur aliud, quam JESU CHRISTI memoria, nomenq; dulcissimum. O felicem animam, quæ nondum ex hominum cœtu excesserat, & jam illud relinquebat: nondum mori posse desierat, & jam æternitatem inchoarat! Cæterum, diem Januarii quartum supra decimum, præsentis, cum quovolvitur, anni, Beatus FVERVS fatalem habuit, annos natus sexaginta quatuor, menses tres, & dies quinq;. Cujus obitum illico tanta consecuta est mœstitia, ut late palabunda, omnem urbem & compita impleret. Senatus partem sui ac ornamentum, Ecclesiæ Scholæq; Patronum, pupilli tutorem, Viduæ vindicem, pauperes altorem, omnes Cives Patriæ Parentem divelli à se & abripi misere querebantur. Nostræ imprimis Vniversitati triste, calamitosum ac flebile accidit, suo præsidio ac solatio orbari: cujus uti favorem, auxilium & opem per tot annorum spatium experta fuerat, ita nunc, temporum pericula & sævities, unice fecerant necessariam.

Enimvero, dum te, GABRIEL NVTZELI, Vir in tantum

tantum laudande, quantum Nobilitas, Virtus & Prudentia æstimari possunt, qui FV RERO cœlitibus adscripto nuper succesor datus es, respicimus, facis tu, ut quæ de miseria nostra metuebamus, in tui patrocinii fiducia veluti subsidant, & ut dolorem nonnihil leniamus, sedemusq; luctum. Quicquid in FV RERO amisimus, quicquid dolemus ereptum, id in te recepturos nos, non speramus sed confidimus. Tu fuisti Ephorus, antequam fieres; fuisti in votis, fuisti in animis nostris atq; flagrantissimis desideriiis. Nam, uti si FV RERO similis quærebatur, nunquam fortasse repertus fuisset; ita si proximus, tu solus es. Quamobrem fove quæsumus, ac recrea miti tuo aspectu, & sereno vultu, hanc tanto vulnere fauciatam Academiam. Tibi Religio & Pietas, tibi sanctitas Legum ac Juris, tibi Deorum inventum Medicina, tibi alma hominum sospitatrix Philosophia, supplices manus exporrigunt; tibi Artes, & Musæ omnes, se prosternunt, tuamq; implorant opem, ne aut vilescant contemptu, aut maciem contrahant extra solatium positæ. Pullæ hæc quidem, & sordidatæ ac sordidæ, genibus tuis adhærent; erectæ mox tamen, & à te refotæ, resument virides laureas, quas posuerunt, & ornatus pristini decoribus velut triumphaturæ superbient. Neq; tu, ô nostrum columen, neq; Vos, veteres summi Scholarchatus muneris Collegæ, Gravissime BEHAIMI, Prudentissime IM HOFI, & ne tu quidem JOH. PAULE PAVMGARTNERE, qui, (quod in perpetuum bene vortat) novus socius sacro huic ordini accessisti, Vir Sapientissime, admonendi estis, qua necessitudine pignoris, qua religione auspicii, quo fati publici

blici

blici secreto, Deus Academiam vestræ curæ fideiq; commissam voluerit. Favete gloriæ vestræ, dignissima æternitate Nomina: imo favete Reipubl. non ornamentis modo, sed usibus; quibus multam actus vim Academia subministrat: Nolite concedere, ut cuiquam vel ad suspicandum olim, vel nunc ad formidandum occasio præbeatur, quasi temporibus vestris, detrimenti aliquid Academia ceperit, aut captura sit. Habetis promptos & alacres ad provehenda in majus optimarum artium studia Doctores, ceu virtus, & antea acti labores, de singulis pollicentur. Habetis strenuam & erectam ad eximias laudes nobilem juventutem, cujus agmen, naturæ & orbis decus singulare, bini Principes ducunt. Hæ FVRETI deliciæ erant: has se occumbente, *salvas superesse lætabatur medullitus.* Eadem vestra quoq; fata, (serissima autem sint precamur) consequatur felicitas. Sic nos quotidie preces & bona verba, pro incolumitate, salute, vita & gloria vestra, nuncupabimus, & assidue operabimur, ut famam & celebritatem avitis vestrisq; beneficiis fœneremur, quo maneat in animis hominum, in temporum perennitate.

De reliquo, bis omnino contraxit matrimonium FVRRVS ὁ μακαρίτης. Semel Anno 1642. cum MARIA MAGDALENA, *Hieronimi Tucher*, Nobilissimi Spectatissimiq; Viri, Dicafterii Norici Assessoris primarii & Judicis Werdensis suburbii, filia, lectissima Virginum. Erat enim ei excellens forma, & formam pudor, aliæq; ingenuæ virrutes omnes, honestabant. Vixit cum
hoc

hoc annos septem , sine jurgio , sine offensa : ita quippe amarunt, & venerati se invicem semper sunt, ut qui non nosset conjuges , sanctissimum fratris sororisq; contubernium arbitraretur. Reddiderat hæc Maritum quaternæ pulchræ prolis parentem , sed perbrevis vitæ ; atq; liberos , tandem Anno 1649. ipsa consequuta mater est. Cujus præmatura mors ita FVRRVM afflixit, ut per tantundem temporis, quantum cum amantissima uxore degerat, de ea amissa doleret. Ad postremum, cum amplius queri puderet , redintegavit ruptum conjugium , cum ANNA CATHARINA, *Georgii Im Hofii*, de Ecclesia, Scholis, Ærario, & universa Republica, meritorum splendoribus eminentissimi Senatoris filia , eximia Virgine, & in qua, hinc decora bellissimi corporis facies, hinc forma animi, excellere pulchritudines omnes videbatur. Ex ista tergemnam prolem suscepit, ternam masculinam, ejusdemq; numeri foemininam. Quibus tamen floribus, simul ac progerminarant, immissi Austri, eam stragem dedere, ut duo tantum periculum evaserint. Horum vero superstitem, dum Deus & fata sinebant, jucundissimo aspectu, indulgentissimus pater, mala, quæ acciderant, lenire, animum recreare, seculi, & annorum ad senium declinantis fastidium discutere solebat : hos pretia sua vivendi reputabat. Atq; sane GEORGIUS SIGISMUNDVS filius, natus ante hos septendecim annos, vultum habet virtutis avitæ ac laudis domesticæ luculentis notis perfiguratum : Animum vero ætatem ultra profert. Ei exsplendescentis

G

descendentis

descendentis abunde egregiæ indolis omina ac specimina gratulor ; & voveo , ut in Parentis vitam , tanquam in speculum inspiciat , atq; inde sumat exemplum sibi : Ut sequatur aut superet facta , tanti genitoris , ut virtutes ejus sine mentione suarum nusquam ingeri aut celebrari patiatur .
 Filia sexennis , **MARIA SOPHIA** , mire venusta , concessas illi ætati , vel vocis , vel gestuum delicias & gratias promit , miscetq; , ob id miserabilis , quod nondum sentit orbitatem suam , & calamitates ex ea redundantes .
 Sed hujus , ne quid finistri illi accidat , certo certius sedulam curam gerent , eamq; educabunt quasi ex ipsis nata esset , tres à Patre dati fidissimi Tutores , Viri Senatorii , summæq; apud quosvis existimationis , nam & eorum merita , doctrinam item , candorem , prudentiam , consilium , omnesq; mores , seculi Genio Numen ærernum supervehit . Tuos potissimum , qui hic non tantum , sed ubiq; superemines eos , cum quibus componeris Viros , inclute **CHRISTOPHORE FVRERE** , quem sic cernentes audientesq; miramur , uti illos Θεοεικέλης Patriæ nostræ Heroas , qui leguntur ; ac quorum nemo sine ingenti Reipubl. utilitate regnavit . Maçte Vir , præclare per omnia merite , Deus te vivere & perpetua felicitate florere jubeat . Hoc adhibeo in prolixo voto , verborum compendium , quod expleto jam , quod concioni destinatum tempore , par est intelligi .

Nihil nunc restat , quam , ut te , valere jubeam , ô excelsa

celsa

celsa FVRERI τῆ μαχαίρῃ Anima, quæ soluta parte
 imbecilliore tui, de livore, de fortuna, & postremo morte
 ipsa jam triumphas; quæ inter celeritates æternorum or-
 bium, astrorumq; concursus, è quibus jam olim delapsa
 eras, oberras; imo, quæ illis abundas gaudiis, quæ nec
 mortalis oculus unquam vidit, neq; audivit auris, & nemi-
 nis cor subintrarunt; quæ ter maximi Numinis & Angelo-
 rum frueris amplexibus. Vale igitur nobis multum,
 Vale, Vale, aut, quod magis sacro affectu dici
 posse videtur, SALVE, AVE.

D I X I.

G 2

EX

EX ORATIONE,
in Inauguratione novi Rectoris,
Calendis Quinctilibus,

*Dom. III. Trinitatis, AltdorfI,
in aede sacrâ*

habitâ

à

JOHANNE SAVBERTO, D.

Non jam multis commemorare libet siue
tristia ac adversa, quæ superiori nos ex-
agitârunt anno, & tenuère quandoq;
suspensos; siue leta ac felicia, quæ tamen
ista longâ vincunt serie, magnogq;, ut divinæ boni-
tati placitum fuit, cumulo. In ipsis incendiorum
πανελευθερίαν minitantium flammis elucebat longè fla-
grantius optimi maximi DEI in nos summa boni-
tas, ac interminata majestas. Neq; Cesarei mili-
tis nobiscum constituta hiberna, ac effrenis hîc illic li-
centia, multum poterant nos turbare. Civium fu-
nera

nera extulimus : sed paucorum ; unius studiosi. Ac proinde sic satis salva hætenus omnia, nisi graviter vulnerasset concussissetq; nostram expectationem, universamq; publicam rem beatus ex mortalium consortio excessus Illustris Viri, GEORGII SIGISMUNDI FURERI, Ecclesie, Academie & Scholarum nostrarum heu ! quondam Ephori meritisissimi. Et verò natus ad honestatem ac decus generis seculiq;, Triumvir sanctissimus, præcipuam in primis habuit pietatis curam colenda ; nec minorem servavit rationem & benè agenda vitæ, & comparanda doctrinæ. Quâ in re majorum suorum præstantissimos quosq; æquavit, reliquos superavit omnes. In acquirendorum bonorum librorum fructuosissimâ ac pulcherrimâ negotiatione fuit solertissimus ; solertior in pervestigandis iisdem, è quorum lectione utilissima quævis in succum sibi adeò ac sanguinem convertit, ut, quoties in sacris Ecclesie, profanisve Reipublice consiliis occurreret ambiguum aliquid, arduum, hispidum, id omne quò dextrè ac promptè componeret dirimeretq;, ceu Delphicum oraculum, illicò habuerit ipse innumerato. Quantum, prob! profuit & Scholis nostris ? quantum singulis,

qui discendi tenebantur desiderio? non hortator so-
 lum, sed suavor, adjutor, impulsor, assistebat iis, qui-
 bus inesse perspiciebat aliquod ingenii acumen, aut
 voluntatem ad perdiscendum: nec solum hærentes ac
 remissos, sed incensos etiam ac sponte currentes ad
 studia doctrinæ reddidit alacriores, primùm exemplo
 juvenis excitatissimus, inde salutaribus vocibus do-
 ctissimus eloquentissimusq; Vir, deniq; penetrantibus
 ac instantioribus monitis sapientissimus Senex. Pa-
 tuit semper ad Eum aditus etiam minimis; audiebat
 benignè omnes, prudenter humaniterq; respondebat:
 ut omnium videretur quasi communis parens. Na-
 turâ quippe fuit placidus ac clemens: ac præterea
 summa ejus integritas, continentia, moderatio adeò
 in omni ipsius vita decorum illud servavit, ut ne le-
 ve quidem dictum factumve in Eo repertum un-
 quam fuerit indignum Viro bono & gravi. Talem,
 inquam, tantumq; amisimus FURERUM no-
 strum: Cujus præcomia clarissimi buccinatoris ora-
 torisq; mollitis verborum globulis sententiisq;, papa-
 vere quasi ac sesamo sparsis, audivit hesterna pane-
 gyris ac stupuit. Audiit pariter tamen, sensitq; jam-
 dum, ac sentiet amplius profectò, omnem, quam
 questi

questi meritò sumus, jacturam generoso spiritu re-
 sarcire nobis divinum Heroa (sic prænomen ejus in-
 terpretari liceat) successorem perinde illustrem, &
 quod cognomen, & totus ipse, quantum est, spondet,
 nil à Semone nisi utilia, commoda & quæ Ecclesiæ,
 ac literariæ rei emolumento sint, omninò expecta-
 bimus. Et spectate insignia nec reticenda auspicia.
 Ejusdem scilicet munificentia debemus egregium pu-
 blicis Senatus conventibus, administrandæ justitiæ,
 cognoscendis causis, cogendis consiliis, examinibus
 quoq; candidatorum ante hos quasi sex menses
 destinatum conclave, &c. &c.

F I N I S.

SPHALMATA

poñora sic lege , & corrige : *Pag. 4. lin. 22. tutelam. 8, 4. immorari.*
12, 1. voluptate. 14, 12. del. in. 15, 20. in edita. 17, 4. conveniens.
27, 22. odium. 29, 3. syncretismum. 30, 18. propius. 32, 6. expromsit.
33, 13. ex tam. 38, 14. favoris, 50, 19. præconia.

B

